

Minden itt elősorolt tárgy a legmondosabban csomagoltatik s klldekik el.

Traugott raktárának

A legkisebb megbízás a legyorsabban s legpontosabban eszközöztetik.

Mivel hirdetésünk utánzóitnak s hamisítatnak, kérjük czéglünket IV. osztálya. Mivel hirdetésünk utánzóitnak s hamisítatnak, kérjük czéglünket TRAUGOTT FEITEL megjegyezni.

- 1 kr. 5 db. jó aczéltoll.
- 1 » 2 » tolltartó.
- 1 » 1 » irókönyvecske.
- 1, 2, 3, 5 kr. különféle illatos szobaturjatek.
- 2 kr. egy ezüstözött érc kávéskanal.
- 2 » 1 db. finom pipere-szappan.
- 3 » 1 » gyakorlati kulcstartó.
- 3 » 1 » kenőkefe.
- 3 » 2 köteges finom havannah szivar-papír.
- 3 » egy szabadalmazott cipő- s keztügomboló.
- 3 » egy db. radir-gummi.
- 3 » egy ezérnázó gép.
- 3 » egy órok naptár.
- 3 » egy finom jegyzőkönyv.
- 3 » négy db. illatos peccótviasz.
- 3 » egy bádógtálcza.
- 3 » egy finom zsebkefe tüszerszám, viaszgyufával.
- 3 » egy üveg kitűnő „bécsi“ tinta.
- 4 » egy elegáns fénykép-keret.
- 4 » egy doboz festék 12 szinnel, s ecsettel.
- 4 » egy rőf lámpabél.
- 4 » egy ezüstözött gyűrű.
- 5 » egy zsebtűkőr.
- 5 » egy ajk-harmonika.
- 5 » egy czukorforgó.
- 5 » egy pár harisnyakötő.
- 5 » egy ezüstözött érc evőkanál.
- 5 » egy leányfogó-gép.
- 5 » egy csinos órádsz.
- 5 » egy üveg gyertyaellenző.
- 5 » egy » „ezüst-golyó“ legkitűnőbb érzékszítő szer.
- 5 » igen sok nemű jóékszer.
- 5 » különböző társasjáték.
- 5 » egy szép képes-könyv szöveggel illatva.
- 5 » egy finom mellta.
- 5 » egy gyakorlati határidő-mutató.
- 5 » egy szép gyűrű.
- 5 » egy kávé tálcza.
- 5 » egy finom köszörűkő.
- 5 » egy finom világszög ellenző.
- 5 » egy db. glycerin- vagy növény-szappan.
- 5 » egy db. viaszhajkenős.
- 5 » egy kancsuk utazófésű.
- 5 » egy db. legjobb növény-fogpép.
- 5 » egy bádóg takarékpénztár.
- 5 » egy pár nadrágmélt.
- 5 » egy csinos bádóharsona.
- 5 » egy vadász- vagy jelzősip.
- 5 » egy legjobb és gyakorlati szivartartó.
- 5 » egy skatulya 3 db. finom peccótviaszzsal.
- 5 » 12 db. irón.
- 1 » egy kitűnő dugó.
- 1 » a leggyönyörűbb fényképek.
- 5 » egy szivarmetszők.
- 5, 10, 20, 30, 40, 50 kr. a legkülönfélébb ajándék darabok nők, férfiak, fiúk s leányok számára.
- 6 kr. egy tucsat hajfordító borból.
- 8 » egy gyermek-óra lánczsal.
- 10 » egy pár ezérnakeztyű gyermekeknek.
- 10 » egy finom uri selyem nyakkendő.
- 10 » egy finom jegyzőkönyv naptárral.
- 10 » egy doboz 12 db. finom festékkel.
- 10 » egy valódi tajt-szipka.
- 10 » egy finom mellta s fülbevalókészlet.
- 10 » egy üveg, finom illatos hajolaj.
- 10 » egy olló-láncz.
- 10 » egy nagy szarufésű.
- 10 » egy zár kulccsal bőrdöndre.
- 10 » egy francia s bécsi hüvelyk mért.
- 10 » egy csinos legyező.
- 10 » egy pár porcellán kávécsészé.
- 10 » egy porcellán csemege-tányér.
- 10 » egy gyakorlati szivarcsináló-gép.
- 10 » 100 db. kitűnő varrótü.
- 10 » egy jó tárcza.

az egyedüli és általános elismert

Traugott Feitel

árucsarnoka, Bécsben, Kärntnerring 2. sz.

Gyógyszerészi gyakornoknak

kerestetik egy 4-6 gimnáziumi osztályt végzett fiatal ember, 3 évre minden fizetés nélkül Jólsvá-ra (Gömörmegeyben).

1315 (1-2)

Maléter Albert, gyógyszerész.

Foulke és Társa ügyvédek és telepitők

New-York, 149 Broadway.

1269 (23-52)

A több tekintélyes orvos által ajánlott, s fényes eredményekkel alkalmazásba vett

altesti sérvek ellen

Sturzenegger Gottlieb-től

Herisauban (Svájcz),

nemcsak magánál a készítőnél rendelhető meg, hanem az alábbirt raktárból is. Az, egyáltalában semmi káros anyagokat nem foglal magában s meggyógyít még elvült sérveket is, — s legtöbb esetben tökéletesen.

Egy tégely ára 3 ft. 20 kr.

Raktár Pesten: Formágyi F. gyógyszerésznél. 1273 (6-6)

Figyelmeztetés a szülőknek!

Ezzel a t. cz. szülőknek figyelmében ajánlom az általam évek óta készített és sikerrel használt

„Gilisza-csokoládét,”

mely nemcsak biztos hatása által minden ily nemű találmányt föllümul, de egyszerűsége s gyermeknek kellemes ízénél fogva igen könnyen beadható; lehet szárazon, tejben vagy vízben feloldva más étel közé keverve beadni, a nélkül, hogy azáltal legkevésbé is vesztené hatásából.

1 db. ára 20 kr., postán küldve 10 krral több.

Sipőcz István,

gyógyszerész Pécsen.

Főraktár Pesten: TÖRÖK József gyszer. király-utca; kapható továbbá: Schopf és Brezsányi uraknál, Mária Valeria-utca. Budán: Schwarzmayer János gyszer.; Bécs: Mayerhoffer F. C.; Praga: Fürst J. gyszer.; Gréz: Purgleitner; Zágráb: Hege-dús gysz. 1205 (2-10)

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

Jókai Mór munkái.

Népszerű kiadás. — Egy-egy kötet 40 kr.

72., 73.-dik kötet.

A magyar nép élce szép hegedűszóban.

Harmadik bővített kiadás.

Legújabb találmány.

A legjobb és legteljesebb a házi távirászat terén, olcsóbb berendezés és kevesebb elhasználás mint a villanyos távirászat. Megbízásokat és felvilágosításokat ad

OHM C. O. Pesten,

Józsefstr. 15. szám. 1291 (6-34)

a hol a távirászk is megtekinthető.

Pest, június 23-án 1872.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 frt. — Fél évre 5 frt.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. — Csupán Politkai Ujdonságok: Egész évre 5 frt. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságokat illetőleg: Egy négyszer hasábszott petit sor, vagy annak helye, egyszeri igtatásnál 10 krajczárba; háromszori vagy többszöri igtatásnál csak 7 krajczárba számítatnak. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Opellik Alajos, Wollzeile Nr. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzeile Nr. 9. — Bélyeg-díj, külön minden igtatás után 30 krajczár.

Bacsányi Jánosné.

(1766-1839.)

Egy nemes szivü s emelkedett szellemü nő eszményi alakját mutatjuk be ma olvasóinknak, ki bár nem hazánk szülötte, s talán soha sem is látta Magyarország határait, szive vonzalma s e hazán rajongó szeretettel csüggő férje után magyar asszony vala, s bár német irónő, irodalmunkkal is összeköttetésben jött ennek egy nagyobb tehetségü mint szerencsésü bajnoka által, ki neki férje s az irodalomba bevezetője vala. Bacsányi Jánosné, született Baumberg Gabriela bécsi költőné ez, kinek arcképet, irodalmi hagyományait, levelezéseit közelebről Kancz és Hafner urak nemes fáradozásából s szives áldozatkészségéből nyerte meg az összes Bacsányi-iratokkal együtt akadémiánk. Ez iratok mellett az említett ajándékozó urak, kik a rég elhunyt költő pár levelezéseit s egész hagyatékát át meg át tanulmányozták, két életrajzi vázlatot is adtak, egy terjedelmesebbet Bacsányiról s egy kisebbet nejének férjhez menetele előtti életéről, midőn aztán saját életfolyama férjébe olvadt.

Bacsányi Jánosné, Baumberg Flórián János cs. kir. udvari titkár és levéltár-igazgató és Rodius Krisztina leánya Gabriela (Marianna), 1766. márcz. 24-dikén született Bécsben. Tehetsége fejlődését legkisebb gyermekkoráig visszakísérhetjük; négy éves korában Gellert minden meséjét könyv nélkül tudta; s még serdülő leánya volt, mikor maga is kezdett verseket írni s apjához írt költeményeivel, me-

lyet ez Blumauerrel közölt, ki azt a „Muses-Almanach“ következő évi folyamában ki is adta, magára voná az irodalmi körök figyelmét is. Alxinger, Ratzky, Blumauer jártak apja házához, s a fejlődő leánya ezek társalgási körében folyvást táplálékot nyert fellengő szelleme irányának, s csakhamar legyőzhetlen szenvedélyvel csüggött a költészetben. Egy leánybarátság, a Pichler udvari tanácsos leányával, a termékeny s híres irónő Pichler Karolinával, — ki születési nevét írni névül azután is megtartotta,

mikor Greinerné lett — még jobban kifejté Gabriela tehetségeit, s iránta nemsokára az udvarnál is némi figyelem ébredt, melyet egyes sikerült alkalmi költeménye annyira fokozott, hogy őt a császárné is ismerni kívánta s több ízben kegyesen elfogadta.

Egy esemény azonban csakhamar határozottabb irányt adott a fiatal nő lelkületének, s azzal együtt költészetének. A kilenczvenes évek elején a nála csak három évvel idősebb Bacsányival ismerkedett meg, kinek gyönyörü alakja, nyílt és eszes tekintete, szikrázó eleven szelleme s költői meleg kedélye egyszerre láng-ra lobbantá a költői hajlamokkal teljes leány szivét. A feltűnő fiatal magyar költő vált eszményképévé, minőt addig még nem talált. S a mi eddig úgy látszik, még érintetlen hagyá a huszonöt éves leány szivét: dalaiban most egy rajongó szerelem hangja kezdett megjelenni, karöltve a szabadság eszméivel, melyekkel ama forrongó korszakban, úgy látszik, szintén a magyar költő ismertette meg a bécsi német leányt, ki most hús, bár csinos alkalmi költemények helyett a szabadság és szerelem ömlengéseivel lépett a folyóiratok és zsebkönyvek olvasói elé.

Bacsányit azonban, mint a Martinovicsék összeseküvőjének részét vagy legalább tudóját, rövid pör után, egy évi várfogságra ítélte a megrémült hatalom, melyet Kuffsteinben tölte ki. Megszabadulva ismét Bécsbe ment s megújítá viszonyát Gabrielájával. De

BACSÁNYI JÁNOSNÉ. — (Egykorú festmény után.)

szükségs anyagi viszonyai nem engedék oltárhoz lépni az egymást szerető párt. Bacsányinak nemhogy családfejtartásra módja, de magának sem volt kenyere. Kéves időre azután mint napidíjas vétetett föl a bankjegyhivatali irodába, miért (hogy éhen meghalni nem akart) hazájában annyi gyanúsításnak volt kitéve. De ez is sokkal szegényebb s panaszosabb kenyér volt, hogysém nősülhetett volna. Gabriela körül a közben egy gazdag kőr forgolódott, kit különösen az anya pártfogolt, különben is ellensége a Bacsányival való viszonyának. Szerencsére az apa ismerte s becülte Bacsányit, s ha ne ellen nem tetették is, legalább támogatta leányát, az előbb unott, majd kiállhatatlan, végre gyűlölt kőr (egy rendőrhivatalnok) ostromainak való ellenállásban. A szerelem határozottsága győzött, nyilt kénszert az anya sem akart alkalmazni s Gabriela végre kiadhatott utált kőrjén, a nélkül, hogy Bacsányit másol, mint társaságokban látnia szabad lett volna.

1801-ben meghalt atyja. Halálos ágyán megáldotta leányát s szívbéli frigyét; áldását küldé Bacsányinak is, s neki — emlékül — egy öltözék új fekete ruhát hagyott. Az anya, szabadulva az apai ellenőrségtől, ismét kezdé szorongatni leányát, ki még mind pártában maradt, bár túl a harmincz éven s nem egy ugynevezett szerencse kínálkozott volna neki. De e szorongatás sem tartott soká. Baumbergnek még azon évben követte férjét a sírba. S az egyedül maradt leányának, a két temetés után egész öröksége nyolczszáz és egynehány forint kész pénzből állott, az is nagyobb rész bankpapirokból, melyeknek értéke máskor ingadozni kezdett. Bacsányi sem volt gazdagabb, s ily viszonyok közt alig lehetett szó házasságról. Kölcsönös megegyezésből csak ritkán látták egymást, de gyakran váltottak leveleket, tele hű és tiszta szerelemmel; míg Bacsányi helyzete némileg javulván s az ifjúság éveit is inkább és inkább tova tűnni látva, az élet rózsáit még szagatni akarván, ha hervadóban is, Bacsányi végre 1805-ben oltárhoz vezető e ritka nőt, kinek szelleménél csak szíve s elméjénél csak hűsége volt nagyobb. Szegények voltak ezután is; de Beranger szava, hogy „husz évvel éden a padlás-szoba“ nemcsak a husz évről, hanem a szerelemről is áll. E nemes és emelkedett lelkű nő megértette Bacsányit s együtt szárnyalt vele eszményei világába, enyhítette a hazafi és az ember fájdalma, vigasztalta családásaiért s fentartotta olykori csüggedéseiben. Órangyala volt a szó teljes értelmében s Bacsányi ezt észerszer elismerte, míg birta s miután elveszté őt.

Bacsányit szorgalma és tehetsége fokozatosan emelték mégis a hivatali lépcsőzeten, s 1807-ben végre 1000 fr. fizetésbe jutott. Házukba némijóllétt kezdé beköltözni. Fájdalom, e jobblét csak rövid ideig tartott. Napoleon Bécsig jött hódításaiban (1809.) s diadalmas seregei Magyarország földre léptek. A magyarokhoz intézett ismeretes proklamációja végzetessé vált Bacsányinak. A francia forradalmi eszmékben táplálkozott szellem a bécsi hivatal nyúgeinek örökre lerázására eljöttnek vélte az időt, s oda kölcsönzé tollát a proklamáció lefordítására, melyben egy idegen hódító, a szabadság nevében, a Rákosra királyválasztásra hívja a magyar nemzetet.

Napoleon Bécsből visszavonulván, Bacsányinak sem lehetett ott maradás a s francia sereg oltalma alatt elhagyta Bécsset — s imádott nejét, kit hirtelenben nem vihett magával. Párisból irt levelei s Gabriela válasza tanúsítják szerelmök és hűségök változatlan maradtát; szép emlékei

két nemes és vénülni nem tudó szív önfeláldozó szenvedélyének egymás iránt. A visszatérhetés reménye örökre elmetszettnek látszik s elhatározták, hogy Gabriela is kövesse száműzött férjét, ki Párisban némi nyugpénzt (2000 frankot) huzott, mely számára élete végeig biztosítva lön. Bacsányiné tehát pénzé tette minden ingóságait s 1811. tavaszán Párisba érkezett. Itt éltek, csöndes egyszerűségben, bár a társaságban is ismeretek, könyvek s tanulmányok és irodalmi munkálatok középett. A honvágy azonban erőt vett mindkettőn s 1814-ben Bacsányiné Bécsbe utazott, azon — csak kettejük előtt ismert — elhatározással, hogy férje hazatérhetésének útját egyengesse. E hőlelkű nő, ki galambszelidsége s ábrándos lelkülete mellett férfias elhatározásra, sőt tettreis mindig képes volt, nem rettent vissza ily küldetés nehézségeitől sem. Metternich herceg (az akkor már mindenható miniszter), sőt maga Ferencz császár is kegyelmesen fogadta a kérelmezőt, ki előljáróban magának kért kegypénzt s még férje hazatérhetését nem is említette. Napoleon azonban visszatért Elbából; Európa — s Bécs — újra reszketett; s Bacsányiné reményei megint alább szállottak. Levelek Gabrielának ismét férjéhez visszameneteléről szólanak, s a világesemények zajában a viszontlátás reményét élvezi a Bacsányi-pár szíve. De ez ábrándból egy váratlan esemény kegyetlenül riasztá föl. Párisat a követséges hadak elfoglalták s Bacsányi 1815. augusztus 5-dikén az ausztriaiak által elfogott s rövid bebörtönzés után, folytonos őrizet alatt, Brünnebe kísértetett. Fogságának szenvedése közt (kivált kezdetben) oly barbár kegyetlenséggel bántak vele, hogy az élet s a kényelem legelső szükségait is megtagadták tőle, egy sem volt oly elviselhetlen, mint távolléte Gabrielától. Bár a hű nő naponként irt neki, levelei részint eltévedtek, részint nem adtak kézbe s csak később jutott hozzájuk. Több ízben beteg volt; vizsgálat s kihallgatás alá vonott; jövő sorsa felől emésztő bizonytalanságban tartatik. Neje, Bécsben, fáradhatlanul járt, ajtóról ajtóra, a hatalmasok pártfogásáért, kegyelemért, — hasztalan. Végre megengedték, hogy leveleket váltsanak, s ettől kezdve mindkettő megtalálta vizsgálatát s reménységével kezdé viselni a rájuk mért szomorú sorsot. Egy évi fogság után végre, 1816. augusztus 8-kán szabadon bocsátott — a brünni fogházból, de csak tágasabb fogházba: Linzbe belebezettvén.

Hazájába visszatérni — sőt csak Bécsbe sem engedtetett meg. Ennyi szabadságot is neje buzgó közbenjárásának s önfeláldozó fáradozásainak köszönhetett, — ki a megszabadultat ölni, Brünnebe sietett s onnan belebuzgósította Linzbe kísérté, hova szept. 2-án érkezett. Szünetelték azonban most sem volt vége. Bacsányinak Párisban lefoglalt iratai alapján (melyek csak utólagosan hoztak Bécsbe) új vizsgálat rendeltetett ellene, új kihallgatások alá vonott s nejeének, bár beteg, ismét Bécsbe kellett sietnie, hogy ott újra kérelmezzen a hatalmasoknál; de egyelőre csak annyit eszközölhetett ki, hogy mindkettejük megrendült egészségének helyre állítására Badenbe mehessenek. Kegypénztől megfosztva, szigorú körülmények közt, csak neje régi pártfogóinak segélyeiből tengetve, nélkülözve éltek itt; a nő többet Bécsben, férje ügyében fáradozva, kérelmezve, kimerülve beteg maga is. Végre sikerült, hatalmas és jóakaró pártfogók segélyével, halatlan utanjárást után kieszközölnie és pedig kettős kegyelmet: magának, mintha férje halva volna, hivatal-özvegyi kegydíjt s férjé-

nek az engedélyt, hogy francia kegypénzt ismét huzhassa. E kettős kegy véget vetett legalább szükségüknek s Badent elhagyva, hogy száműzetésük szomorú helyére Linzbe visszamenjenek (1817. júliusában), legalább az élet gondjától megszabadulva tehettek azt. A nő ugyan 1821-ben ismét elveszté kegydíját — s azt, ismételt kérelmei dacára sem nyerhette megint vissza, — de Bacsányi kegypénzből, szűken bár, megélhettek — öreg napjaikra.

Öregek voltak mind a ketten. Nemesak a kor (túl a hatvan éven), még inkább a testi és lelki szenvedések s hanyattatások vénítették meg. Nélkülözések, majdnem nyomor közepette haladtak az élet zord tele felé, szomorú fogságukban. Csak szerelmök és hűségök melengeté még agg napjaikat. Gabrielát a kiállott szenvedések megtörték. Éveken át közelebb állott a halálhoz mint az élethez. S 1839. júl. 24-én, több évi sorvadás után, lehunyta egykor oly szép szeméit s kilehelte mind végül oly nemes lelkét. Férje mint tudjuk, 6 év mulva (1845. máj. 11-én) követte őt sírjába, a linzi köztemetőben.

Igy élt s halt meg Baumberg Gabriela, egy bécsi Sapho, egy magyar költő szerelme és vígasza. Barátnője, Pichler Karolina, ki őt túlélt, szép nekrológiát így végzi róla: „Csöndesen s elfeledve az egykor őt bámuló világtól, aludt ki az osztrák költészet égének e kedves csillaga, mely első feltűnéssel oly szép reményeket ébresztett vele — nyomtalan ködhomályba. Hogy férje (egy nemes magyar író s hazafi) szerelmében boldog volt: ez, annyi szenvedésektől hányatott életének egyetlen fénypontja. — De költeményei szép hagyomány az irodalomnak s megérdemelnek, hogy ma is ismerve és olvasva legyenek s visszakéressenek a feledéstől, mely reájok borult.“

— á — r —

Kis leányom sírja.

(Kun-Szent-Miklós 1872. május 4.)

Az ágy, a mint akkor vetettük neki,
A temetőben, most is még a régi.

Nem verte föl gyom, nem lepé csalán,
Szép zöld a pázsit észak oldalán.

Szagos kakukfű nő rajt' s réti zsálya,
Kis méh örökké méztelen találja.

A lábtól ákász, fejtől rózsas-tő,
S repkény-befutva áll a néma kő.

Rá kis madár száll; fris csengésű dalját
Magok a bús fák is kedvtelve hallják,

S a temető felvidul a dalon,
Oly nyájas e virágos kis halom.

De délen pusztá; lángját oda lóvén,
Mint tűz-nyilat, az aszaló verőfény.

És nem maradván gyökerén nedű,
Mindenestől kivész a gyöngye fű.

A pusztá oldalt még madár sem ül,
Tikkadva langy szellő is elkerüli...

— Oh kis lánykám, hogy elszomorodom
Félig vidám, félig zord sírodon!

És nem tudom: szívem' mi bántja inkább,
Az a vidám, vagy e sivár — a mit lát!

Bánt a derű, a zöld, mely rám nevet;
S a pusztaság is bánt a sír felett.

Eszembe jut sírod kétszínű dombjár:
A ridég földnél hogy szívünk se' jobb ám.

Hol sebe volt: nem látszik meg a hely;
Egyik felől virág takarja el,

Másik felől az élet forró napja
Érzéketlen kopárra változtatja.

Emlékből oh mi maradt nekünk,
Eltűnt sugár te, drága gyermekünk?

Az oltárt, mit neked rakánk: Jerontja
Egykép az élet öröme, mint gondja.

Az elborit csalárd virággal,
Ettől az emlék gyöke is kihál.

Mig megszokunk lassanként elfeledni,
És végre nem marad meg semmi, semmi,

Se' láng a szívben, sem a szembe' köny,
Csak egy marék por — s egy név a kövön!

Szász Károly.

Egy képviselő-választás Angliában.

(A Pickwick-iratokból.)

(Folytatás.)

Pott ur házi köre csupán reá és neje szorított. Mindenki, kinek hatalmas geniusa a világ szinpadán magasabb fokra emelkedett, rendesen szokott birni valamely apró gyengességgel, mely annál feltűnőbb, mivel általános jellemével nagy ellentétben áll. Ha Pott urnak volt valami gyengesége, úgy az nem lehetett egyéb, minthogy kissé aláveté magát neje ellenőrködésének és akaratának. Mi azonban nem érezzük magunkat följogosítva, ily jelentéktelen körülményre nagyobb súlyt fektetni, annál is inkább, mivel a jelen alkalommal Pott asszonyság minden megnyerő szeretetreméltóságát elővéve a két gentleman elfogadására.

— Édesem — mondá Pott ur, — Pickwick ur — Pickwick ur Londonból.

Pott asszonyság elragadó kedvességgel viszonzá Pickwick ur atyai kézszorítását, és Winkle ur, kit még nem mutattak be, egyelőre észrevétlenül hajtogatta magát egy szegletben.

— Pott édesem, — mondá mistress Pott.

— Lelkem, — mondá Pott ur.

— Kérlek mutasd be a másik urat is.

— Ezer bocsánat, — mondá Pott ur.

— Kérem, Pott asszonyság és —

— Winkle, — mondá Pickwick.

— Winkle, — viszhangozá Pott ur, s a bemutatási szertartás be volt fejezve.

— Mi számtalan bocsánatkéréssel tartozunk önnek asszonynom, — mondá Pickwick ur, — hogy ily váratlanul zavarjuk házi rendét.

— Kérem sir, ne is említse, — mondá Pottné élénken. — Higgye el, nagy öröm reám nézve, néhány új arcot láthatni, miután napról napra, hétről hétre senkit se látok e szomorú helyen.

— Senkit édesem? — kiáltá Pott ur tréfálkozva.

— Senkit, csak tégedet, — vágott vissza Pott asszonyság keserűen.

— Ön látja Pickwick ur, — felelt a háziur, neje panasztát feledtetni akarva, — hogy mi némileg meg vagyunk fosztva számos mulatságtól és élvezettől, melyben másképrést vennénk. Az én nyilvános állásom, mint az „Eatenswill Gazette“ szerkesztője — e hirlapok terjedtsége az országban — folytonos ide s tova hanyattatásom a politikai zavarok közepette —

— Pott édesem — szolt közbe mistress Pott.

— Lelkem — mondá a szerkesztő.

— Ohajtható volna édesem, hogy valamely más tárgyat hoz szőnyegre, mely ezen urakat jobban érdekelné.

— De angyalom, — mondá Pott ur alázatosan — Pickwick urat e tárgy igen érdekli.

— Annál jobb reá nézve, — mondá mistress Pott, — én részemről halálíg megtartam politikátokat, az „Independent“ tel folytatott vitádat, és a többi sületlenségeket.

Nagyon csodálom makacsságotat Pott, melylyel e képtelenséget folyvást föltalalod.

— De édesem — mondá Pott ur.

— Oh! kérlek ne is hozd elő, — mondá Pott asszonyság. — Játsszik ön ecartét sir?

— Boldognak érezném magam, ha öntől megtanulhatnám, — felelt Winkle ur.

— Jól van; kérlek édesem, hozd a kis asztalt az ablakhoz, hogy ne halljam unalmas politikádat.

— Jane, — mondá Pott ur aszolgálónak, ki a gyertyákat behoza; — menj az irodába és hozd el a „Gazette“ ezer nyolczszáz huszonnyolczadiki folyamát. Elfogom önnek olvasni — tevé hozzá a szerkesztő Pickwick urhoz fordulva, — el fogom önnek olvasni néhány vezércikkemet, melyeket azon idő tájban irtam. A „sárgák“ épen ama képtelen indítványt nyújtottak fel, hogy egy új sorompó-ört fogadjunk; hiszem, hogy cikkeim mulatnatni fogják önt.

— Valóban nagy örömmel fogom hallgatni, — mondá Pickwick ur. A könyvet nemsokára elhozhat, és a szerkesztő leült Pickwick ur mellé.

Hasztalan lapozták át Pickwick ur jegyzeteit azon reményben, hogy e szép cikkek általános áttekintésével fogunk megismerkedhetni. Sok okunk van hinni, hogy friss és érteljes irályuk egészen elragadta Pickwick urat; mert Winkle ur följegyezte azon körülményt, hogy szeméi a gyönyörtől bezáródva voltak az egész olvasás folyama alatt.

A jelentés, hogy az esteli felhordatot, véget szakított mind az ecarténak, mind az „Eatenswill Gazette“ szépségei felolvasásának. Pott asszonyság igen kellemes és jó kedvében volt. Winkle ur igen nagy haladást tett fogyeiben, a mistress Pott nem vonakodott előtte kinyilvánítani, hogy Pickwick ur „igen kedves jó öreg.“ Ez oly bizalmas kifejezés volt, melyet nagyon kevesen mertek volna kimondani még azok közül is, kik közelebről ismerték ezen óriási szellemű férfit. Mi azonban mégis följegyezzük, mint megható és meggyőző bizonyítványát azon tiszteletnek, melylyel iránta minden osztálybeli emberek viseltettek, és azon könnyűségnek, melylyel magának utat tört minden szív és érzelmhez.

Késő éjjel volt — Tupman és Snodgrass urak már rég szunnyadtak a „páva“ örködő szárnyai alatt, — midőn a két barát visszavonult. Winkle ur érzékeit szonnal elfogta az álom, de érzelmei és bámulata fel voltak gerjesztve, s midőn az álom már néhány óra óta érzéketlenné tette őt a külső dolgok iránt, Pott asszonyság alakja és arca még mindig ott lebegett tündér álmaiban.

A láрма és zöreij, mely reggel elkezdődött, már magában is elég lett volna a legregényesebb szellemből is kiverni minden egyéb eszmét, mely a gyorsan közeledő választással nem volt közvetlen összefüggésben. A dobpergés, kürt és trombita-harsogás, láрма és lódobogás már kora hajnal óta hangzott és viszhangozott az utcákon. S alkalmilag egy-egy előcsatározás a két párt harcossai közt, még több változatosságot kölesönzött az előkészületeknek.

— Helyesen, Sam, — mondá Pickwick ur belépő szolgájának, ki azon pillanatban nyitotta be az ajtót, midőn Pickwick ur öltözködését épen elvégezte; — remélem elég élénk ma a város?

— Mindenki talpon van, sir, — felelt Weller, — embereink már összegyűltek a város czimere előtt, s nemsokára rekedtekké ordítják magukat.

— Ah! — mondá Pickwick ur, — tehát hiven állnak vezetőjük mellett, Sam.

— Soha életemben nem láttam ily önfeláldozást, sir.

— Erélyesek, nemde? — mondá Pickwick ur.

— Rendkívül, — felelt Sam, — soha se láttam ennyit enni és inni. Csodálom, hogy nem félnek a megpukkadástól.

— Ez az itteni előkelő urak balfogásu emberszeretetének következménye, — mondá Pickwick ur.

— Nagyon valószínű, — felelt Sam röviden.

— Csinos, friss, bátor fiuknak látszanak, — mondá Pickwick ur, az ablakon ki tekintve.

— Nagyon frissek, — felelt Sam, — én és két pinczér a „pávánál“ a kut alá állítottuk a független szavazókat, kik tegnap este ott vacsoráltak.

— Kut alá állítottatok a független szavazókat! — kiáltá Pickwick meglepetve.

— Ugy van, — felelt inasa; — mindenki ott aludt el, hova leesett, mi ma reggel előhúztuk őket, s egymásután szépen a kut alá állítottuk, és rendben mindegyiknek fejére vizes huztunk. A választmány fejenként egy shillinget fizetett értök.

— Lehetséges-e ez? — kiáltá Pickwick ur.

— Az isten tartsa meg, sir, — mondá Sam, — ugyan hol keresztelték meg önt? Hisz ez még mind semmi.

— Semmi? — mondá Pickwick ur.

— Épen semmi, — felelt inasa. — A legutóbbi választás előtti éjjelen, az ellenfél megvesztegette a pinczérnőt a „város czimerénél“, hogy hókusz-pókusz csináljon a vizes égett borral, melyet az ott szállásoló tizenegye szavazó fog inni, kik még nem szavaztak.

— Mit ért ön az alatt, hogy hókusz-pókusz csinálni a vizes égett borral? — kérde Pickwick ur.

— Az annyit tesz, mint álomport tenni bele, — felelé Sam. — Az ördög vigyen is el engem, ha nem aludtak tizenkét-tizen-négy óráig a választás után. Egy embert gyaloghintón, kísérelt kedveért, melyen aluva elvittek a szavazó házhoz, de nem ment — semmibe se vették; és ismét hazavitték az ágyba.

— Különös fogás, — mondá Pickwick ur félig önmagában, félig Samhoz intézve szavait.

— Felényire sem oly különös, mint ama csodálatos esemény, mely saját édes atyámmal történt, ugyan e helyen, sir, — felelt Sam.

— S mi volt az? — kérdezé Pickwick ur.

— Egyszer ide jött egy kocsi, — mondá Sam, — s minthogy épen közelgetett a választás ideje, az egyik fél fölfogadta, hogy hozzon ki szavazókat Londonból. Az elindulás előtti éjjelen, az ellenfél választmányára is érte kiűd, s az öreg ur követi a kiűdöttet, a hova az vezet, — nagy szoba, — egy csapat gentleman — nagy halom papír, toll és tinta, és egyéb mindenféle. „Ah! Weller ur“, — mondá az elnök, — „örülök hogy önt láthatom, sir. Hogy érzi magát?“ — „Igen jól, sir, remélem hogy ön is meglehetősen érzi magát!“ — mondá atyám. — „Köszönöm kérdését, sir“, — mondá a gentleman, — „üljön le Weller ur — kérem foglaljon helyet.“ Ekkor atyám leült, és ő s a gentlemanek igen keményen tekintettek egymásra. — „Nem emlékszik ön rám?“ — kérde a gentleman. — „Nem mondhatom hogy emlékezném,“ — mondá atyám. — „Oh én ismerem önt“, — mondá a gentleman; — „ismertem mikor még kis fiúcska volt.“ — „No én ugyan nem emlékezem önmre,“ — mondá atyám. — „Ez nagyon

különös, — mondá a gentleman. — „Nagyon, — mondá atyám. — „Önök rossz emlékező tehetséggel kell birni, Weller ur, — mondá a gentleman. — „Bizony nagyon rossz, — mondá atyám. — „Valóban úgy hiszem, — mondá a gentleman. Ezzel egy pohár bort töltött, és jó kedvet csinált neki, azután egy husz fontos bankjegyet csusztatott markába. — „Igen rossz ut van Londontól 'dáig', — mondá a gentleman. — „Bizony itt-ott igen nehéz ut van, — mondá atyám. — „Különösen a csatorna mellett, ugy gondolom, — mondá a gentleman. — „Rosz hely, — mondá atyám. — „Hiszen Weller ur, — mondá a gentleman, — tudjuk hogy ön jó kocsi, és azt tehet lovaival a mit akar. Mi valamennyien vonzódunk önhöz, Weller ur, és ha épen valami baj történnék, mialatt a szavazókat ide hozza, vagy történetesen beleförditaná őket a csatornába, e husz fonttal szívesen meghálálnók. — „Uraim, önök igen szívesek, — mondá atyám, — „s egy új poharat

E szokkal Pickwick ur lement a társalgási szobába, hol a reggelit készen, és a társaságot összegyűlvé találta. Az étek hamar elfogytak; azután mind egyik urnak kalapjára egy nagy kék szalagot kötött föl Pott asszonyság sajtákezüleg, s miután Winkle ur ajánkozott, hogy Pott asszonyságot elkísérendi a szónokok részére épített emelvény közvetlen szomszédságában levő ház tetejére, Pickwick és Pott urak egyedül mentek el a „város czimeréhez“, melynek egyik hátulsi ablakából Slumkey Sámuel ur választmányának egyik tagja szónoklatot tartott hat kis fiu gyerekek és egy kis leánynak, kiket minden második mondatában „Eatanswill férfiai“ czímmel tisztelt meg, mire a hat gyerek torkaszakadtából éljenzett. (Vége követk.)

A Bacányi-pár sirja Linzben.

Ott nyugszik, távol a haza határaitól a száműzött magyar költő, a linzvárosi köz-

Itt nyugszik tekintetes

Bacányi Jánosné,

szül. Baumberg Marianna Gabriela.

Szívünket minden nap szorosbra fűzte, Magam maradtam; — őt a sir fedi.

Itt nyugszik egy test pora, melynek lelke, míg azt lakta, nemes s mindkettő szeretetreméltó volt. Kevés derék embertől ismerve, kevesektől siratva, csak én teszem neked, te szelid és erényes költőnő, neved s erényeid örökítésére e sirkövet.

Eddig Bacányiné sirirata. Itt következik a költő:

„Szeretett neje oldalánál itt nyugszik

Bacányi János ur,

tudós és költő.

Született Tapolcsán, Magyarországon 1763.

május 9-kén.

Meghalt Linzben 1845. május 12-kén.

A fővárosi Duna-szabályozás: Munkálatok a soroksári Duna-ágot elrekesztő zártöltésén.

üríték egészségökre, — a mit meg is tön s azzal a pénzt zsebre rakta és ajánlottamagát. — Ön nem is fogja elhinni, sir, — mondá Sam egy kimondhatatlan szemtelen pillantást vetve urára, — hogy ugyanazon napon, midőn eljött a szavazókkal, kocsija ugyanazon helyen csakugyan felfordult, s mindnyáján a vízbe estek.

— De ismét kijötték? — kérdé Pickwick ur élénken.

— Ha nem csalódom, — mondá Sam nagyon halkán, — egy öreg gentleman hiányzott; azt tudom, hogy kalapját megtalálták, de nem mondhatom meg bizonyosan, vajjon feje benne volt-e vagy sem. De legrendkívülbb és legbámulatosabb az egész dologban az, hogy atyám kocsija ugyanazon napon és ugyanazon helyen fordult fel.

— Valóban, ez igen rendkívüli egy eset, — mondá Pickwick ur. — Azonban kéféle ki kalapomat Sam, mert mint hallom, Winkle ur reggelire hi.

temetőben. Egy sirban vele széplekü nője, a bécsi költőnő, Toldy, ki 1847-ben Linzben megfordulva, föl akará keresni Bacányit, hogy régi irodalmi harczaik után békejobbot nyújtson az aggyastyánnak, csak akkor tudta meg, hogy annak a békejobbra e földön ninc szüksége már. Vele alszik Gabrielája is, kit még ő kísért ki oda, hogy hat év múlva melléje szálljon le pihenni maga is. Egy kő örzi álmaikat. E kő állítását Bacányi végredeleltette tette kötelességeül Haffer kereskedőnek, kit (pénzviszonyok következtében) általános örökösének kelle neveznie. Valószínű, hogy nemcsak neje, hanem saját siriratát is maga készítette el s hagyta hátra, hogy az állítandó köre véssék. Siriratuk német. Felül a nő áll a kövön; vers és próza, fölváltva; megkísértjük magyarra tenni, lehető hűséggel:

„Messze tőlök, kik minket szerettek, Kiket hozzánk szív vagy víz csatolt Hol csak te maradtál meg szívmeknek: Itt végső hazám, e néma bolt.

Jámor lélek, sikra szállva Csak csalódtál, csak szenvedtél! Nem nyughatva tűzhelyednél, Büszke vágyak tünde álma Hajtott a zajgó világba! Mit hozott rád zúgó medre? Mély sebeket nagy szivedre! Magad itt kinyughatod: Csöndes-nyhe szűk lakod!

Kortársaink irigyek vagy hátlatlanok lehetnek, az utókor igazságos! — á. r.

A fővárosi Duna-szabályozás.

II.

(A soroksári Duna-ág elzárása.)

Multkori közleményünkben említve volt, hogy a fővárosi összes Duna-szabályozási munkálatok legfontosabb, legnehezebb s következményeire nézve is legnagyobb részét a soroksári ág vagy Kis-Duna elzárása fogja képezni. A Duna itt különben is rendkívüli széles lévén, az említett mellék-ág elzárásán kívül még egy nevezett pár-

huzamművek építése is mulhatatlanul szükségesnek mutatkozott, melyek a Gellért-hegytől kezdve lefelé egészen a szabályozási terület határáig terjedvén, a folyó medrét itt 200 ölnyi szélességűvé fogják összeszorítani. E párhuzamművek építése pedig leginkább azért szükséges mielőbb, mert az Buda-Pestre nézve valóságos életkérdés. Ugyanis e szilárd építmények által a Duna árja öszszébb szorulván, sokkal mélyebb ágyat áshat magának, s így jégzajlaskor a víz és a jég mindjárt szabadabb utat fog nyerni, míg ellenkező esetben a lezajlás, főleg hogy a soroksári ág is el van zárva, jóval nehezebben mehet vala végbe, s így a főváros inkább ki lett volna téve a romboló árvíz veszélyeinek.

A mi magát a soroksári Duna-ág elzárását illeti, ez már most megtörtént, bevégeztet tény. A Duna vizállásának 0 pontja felett 30 láb magasságra emelkedő és 6 ölnyi korona-szélességű zártöltés tőkéletesen elkészült. Kimondhatatlan sok veszélybe került e valóban óriási munka megtétele, mert a munkálatokat intéző mérnöknek s főleg maguknak a munkásoknak a természet egyik leghatalmasabb elemével, a vízzel kellett folytonos harcban állani s többszöri sajnos tapasztalásból tudhatjuk, hogy épen a vízzel nem oly könnyen lehet boldogulni. A mikor már a száraz felől a zárgát két hatalmas kőkarja, mintegy kézfogásra, mind jobban-jobban közeledett egymáshoz, a közbe szorított hullámok, talán sejtve, hogy eddig féktelen hatalmuknak ide s tova vége lesz, oly iszonyu dühvel rohantak át a számukra fennmaradt s mindegyre szűkülő nyíláson, hogy az emberi véges erő alig volt képes megbirkózni velök. Jaj volt annak a szerencsétlen hajónak, melynek véletlenül meggyengült köteleit az ár elszakíthatta, mert oly iszonyu sebességgel sodorta át a zártöltés nyílásán s tova iramló viz, hogy terhestől, emberestől elveszettnek hitte azt, a ki csak látta! Pedig az ilyen eset, akkortájtban, mikor az elzárási munkálatok vége felé jártak, nemcsak egyszer-kétszer, hanem majd mindennap fordultak elő, de azért emberi élet még egyetlen egyszer sem esett áldozatul. Megtörtént ugyan, hogy egy-egy hajó, melyet az alvállalkozók holmi laza, gyenge kötéllel kötöttek meg valahova, elszabadulván s a zárgát nyilatán keresztül rohanván, kúnt a csekélyebb vízben mindenestől felfordult, de ilyenkor legfeljebb csak a benne volt kő-teher esett áldozatul — és az sem örökre, — azonban emberélet még eddig egy se pusztult el.

A zártöltés tehát ma már készen áll. Talapzatát két oldalról erős, a 0 pont felett 18 lábnyi magas kőhánysók, lejtőit pedig kőburkolatok fogják védeni. A Csepel-sziget (az ott lakók nyelvén Szigetség) és a Duna balpartján elterülő szárazföld közt ezáltal oly hatalmas és biztos közlekedési út nyílt meg, a milyen még eddig soha sem volt. Mik szilárd uthoz képest a gőzhajók, melyek egy is csak a melegebb évszakokban közlekedhettek, míg télen át a Szigetség szorgalmas lakói a fővárossal és a folyó balparti vidékeivel való minden közlekedéstől el voltak zárva, és mik azok a primitív szerkezetű kompok, melyeken jární, főképen zivataros időkben, majdnem istenkísértés volt? A sziget és a part között a mindenkor biztos közlekedést nemcsakára oly széles és pompás kocsit-ut fogja fenntartani, melyen, 6 öl szélességű lévén, három-négy szekér is kényelmesen megérhet egymás mellett.

Az elzárási munkálatok befejezése után a vállalkozók mindjárt a zártöltésbe építendő 10 öl széles tápszilip előmunkálataihoz kezdtek, a

melyek már néhány hét óta folytak is szakadatlanul. A kotró-gépek*) folytonosan működnek s máris roppant mennyiségű iszapot s egyéb kotrott anyagot hoztak felszínre, mely részint a zártöltés megerősítésére, részint a párhuzamművek előállítására fog felhasználtni. E kotró-gépek működése gyors és igen szapora; emberi erő és mesteresség majdnem képtelen lenne annyit, oly gyorsan és oly kitűnő eredménnyel dolgozni.

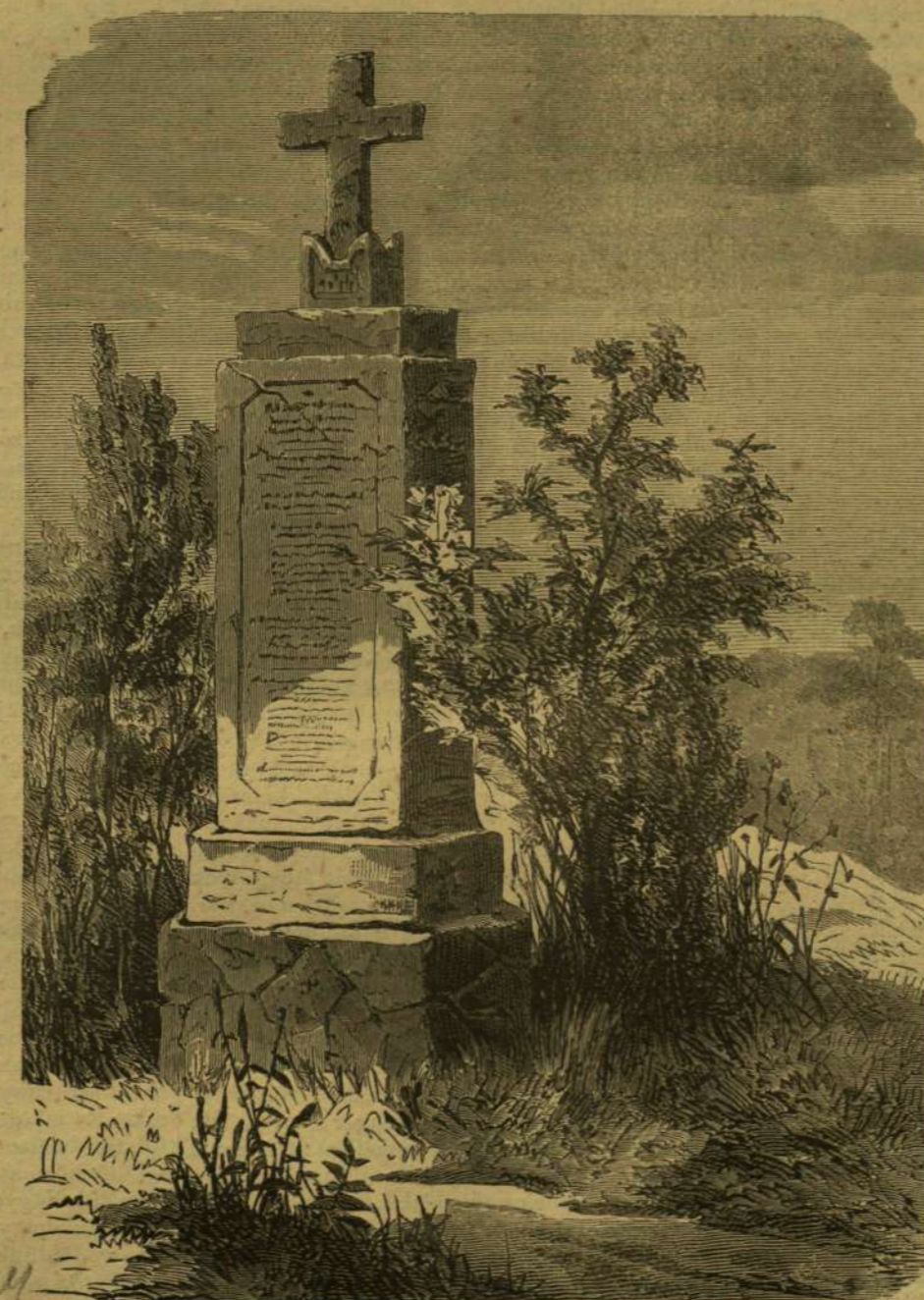
Az épen munkálat alatt levő tápszilipnek igen hasznos hivatás van számára, mert az fog mindig üde, „élő vizet“ bocsátni a már ezentul csak „holt Dunának“ nevezhető folyamágba, hogy annak imitt-amott megállott vizeit el ne posványodhassanak és meg ne bűzhöjjenek.

E szilip a fővárosnak és a Kis-Duna mellékön elterülő egész vidéknek ugy szólva egészség-öre leend, a mely épen azért, hogy egy „gátat“ metz keresztül, meg fogja „gátolni“ azt a különben okvetlenül bekövetkezendő körülményt, hogy Buda-Pestnek és déli környékének közvetlen köze-

nösen pedig a leendő kikötőben és a körül tervezett nagyszerű építkezéseket illeti, e részben most még nincsen biztos megállapodás. Tervben van egy tőkéletesen hajókázható szilip építése is, mely a soroksári elzárt Duna-ágon a vízi közlekedést ismét megnyitná, a mi a Duna-balparti és szigetségi lakosokra nézve kimondhatatlan jótétemény lenne; tervben van továbbá terjedelmes dockok, szilók és entrepót-k*) építése, melyekre nézve azonban még sem az építést vezető „Budapesti Duna-szabályozási felügyelőség“, sem pedig természetesen a vállalkozók nincsenek tisztában, hogy mikor és különösen hogy hova fognak építtetni: a Pest felőli partra-e, vagy talán a Csepel-sziget partjára? Ily nagy terjedelmű s talán évszázadokra kiható horderőjű és a mellott igen költséges munkálatokhoz nem lehet fogni a nélkül, hogy az ország törvényhozó testületének jóváhagyását is ki ne kérnék. Mint értesültünk, Tisza Lajos közl. miniszter az országgyűlés összehűlése után legelső sorban e munkálatok tervezetének további megállapítására és főleg a hajózható csatorna engedélyezésére fogja felhívni egy előterjesztendő törvényjavaslatában a képviselőház figyelmét. Soroksár, Haraszti, Lacsháza, Dömsöd, és a Szigetség lakóinak jogos kérelme bizonyára kedvező elintéztést fog nyerni.

Rajzunk a soroksári Duna-ágot elrekesztő zártöltést tünteti föl alulról (dél felől) tekintve. A gáton alul maradt Duna-részben víz már csak itt-ott kisebb-nagyobb tavacsákban látható, míg fölül a megrekesztett víz hullámaint vígan szeldeklik az ott czirkáló gőzös kerekei. A sürgés-forgás a Duna e részében szakadatlan; munkások járnak föl s alá a töltésen targoncákkal, föld- és kavics-hordó kosarakkal, ásóval, kapával. Erőssé, szilárdná kell tenni a már nagyjában elvégezett nagy művet, ne hogy az óriási folyó családka hullámai megint hatalmukba kerithessék a töltők nagy nehezen elhódított tért. A töltés oldalait hamar be kell földni a tervezett kőburkolattal, nehogy az ostromló hullámok rést törjenek rajta. — Képünk háttérében a főváros füstölő gyárkérményei, csillogó tornyai és palotái, tulnan és Budavárának pompás királyi laka mintegy üdvözölni látszanak e nagyszerű és hatalmas munkálatokat, melyek első lépés gyanánt tekinthetők ama rég megérdemelt fényes jövő felé, mely Buda-Pestre, hazánk ifju, de máris szép, gazdag és tekinélyes fővárosára vár.

Sámi Lajos.

Bacányi és Bacányiné sirja a linzi temetőben

leben egy vészes miázmákat s ezáltal különböző betegségeket létre hozó posványos vagy mocsáros terület képződjék. E tápszilipnek mielőbbi kiépítésével annál is inkább sietni kell, mert ha a kánikulai rekkenő meleg napok beállnak, a mélyebb helyeken megállott víz oly hamar megromlik, hogy míg egyfelől a munka tovább folytatását a munkásoknak lehetlenné tesz, másfelől Buda-Pest és környéke levegőjét is annyira meg fogja fertőztetni veszélyes kigőzölésével, hogy e részben a leggonoszabb következményektől tarthatunk. Az ijesztő előjelek máris mutatkoznak a „holt Duna“-melléti községeken.

A mi a munkálatok későbbi folyamát, kül-

*) A kotrógépet kikötők, csatornák és folyók kiterjesztésére vagy mélyebbre ásására használják. Egy járműből áll, melyről egy vedrökkel (csobrékkel) rakott erős lánc nyúlik le a víz feléig. A vedröknek éles szélé van. Mídon a láncot emelik vagy gőz-erő mozgásban hozza, a vedrök a homokot, iszapot, kavicsot stb. fölhúzza s azt egy nagy ládába öntik. S. L.

*) Az entrepót-k, áruraktárak, főleg olyanok, melyekben az árutak egyelőre váromlatlanul rakják le és a melyekből a belföldön el nem adott árut az ártisell vám lefizetése után ismét a külföldre szállíthatók. S. L.

jobb is lehetne. Mindazáltal, addig, míg jobbat üdvözölhetünk: örömmel üdvözöljük Török könyveit s ajánljuk az illetők figyelmébe. A költséget az Athenaeum kiadása.

„Laufer Vilmos kiadásában” megjelent a „Párisi titkok” (Sue regénye) magyar fordításából a 4-11 kötet, egy-egy kötet ára 80 kr., továbbá az „Izabella” című regényes korrajzból a 13-ik s egyszerűsített utolsó kötet, ára szintén 80 krajczár.

Központozatok, egyletek.

„A magyar tud. akadémia” III-ik osztályának jun. 17-ki ülésében három értekezés olvastattak föl, melyeket szigorú zsűri vizsgálta meg...

Mi újság?

„A Vasárnapi Újság” és „Politikai Újdonságok” jövő félévi előfizetési felhívása a „Politikai Újdonságok” legutóbbi száma mellett küldetett szét.

„Tökai Mór” a „Hon” jun. 21-ki számában nemes hangon tartott nyilatkozatot tesz közzé, melyben hálóját fejezi ki terézvárosi pártbíráinak...

„Nagyszerű alapítványok.” Wenckheim Krisztina grófnő esküvőjét, mely az ó-kigyósi szűz-jun. 18-án ment végbe gr. Wenckheim Frigyes-sal, nagyszerű alapítványokkal is megörökítette.

„Egy magánállagda.” Ó-Gyallán Konkoly Thege Miklós fiatal földbirtokos egy csillagvizsgáló tornyot építtetett, forgatható kupolával, csillagászati, természettani eszközökkel, drága mészlelőkkel, órákkal, könyvtárral stb. ellátva.

miniszter is még csak most tervez egyet, számára alkalmas helyet keresve Pest határában. A régi-ginek, mely a Gellért-heggyen állt, nyomára sincs többé, s eszközeit az egyetem egyik zárt kamrájában tartják.

Megválasztott képviselők.

(Junius 13-21.)

Jobboldaliak Győrmezőgyében: Goda Béla, Földváry Miklós, Saary Miklós. Győr városában: Kautz Gyula. Oláhfalva városában: Urváry Lajos. Vas megyében: Szapáry Géza gr., Falk Miksa, Istóczy Győző, Eraszt Sándor, Hollán Ernő, Horvát Boldizsár, Radó Kálmán, Széll Kálmán.

Balközépiek: Baján: Tóth Kálmán. Vas megyében: Takács Lajos, Horváth Elek. Esztergom megyében: Zsitvay József, Simonfy Kálmán. Torontál megyében: Huszár Imre, Nikolics Sándor.

Reformpártiak: Székesfehérvár városában: Schvarcz Gyula. Szarvason: Podmaniczky Frigyes báró.

Szélsőbaloldaliak: Egerben: Csiky Sándor. Szegeden: Kállay Odón, Fehérmegyében: Madarász József. Tolnamegyében: Szluha Benedek. Zentán: Majoros István.

Nemzeti színház.

Péntek, jun. 14. „A várteremben.” Dramolet 1 felv. Irta Ábrányi Emil. — És: „Baldin kiál térs.” Vigjáték 2 felv. Irta Melesville és Duvernois; ford. Csepreghy.

Kedd, jun. 18. „Rigoletto.” Opera 4 felv. Zenéjét szerzőzte Verdi. — (Pallikadi k.a. szerződött tag első föllépte.) Szerda, jun. 19. „Ádám és Éva.” Vigjáték 1 felv. Irta Berezik Árpád. — „A miniszter elbeszélésében.” Dramolet 1 felv. Irta Hahn Rozsó. — És: „Tíz a szárdában.” Vigjáték 1 felv. Irta Barriere; ford. Feleki.

Szerkesztői mondanivaló.

„A hon és a honfi” című vers bizony semmiféle mértéket sem üt meg. Üres dagály, elcsépezt frázisok, egyetlen szikra nélkül a költőségnél. Kár erőltetni is.

1867 (1872.) Gyöngye vezérvirág; valóóság próza, az sem a javából. Hát az a „testvéregység”, melyet váltig emleget, micsoda isten teremtése? Talán testvéri egyenlőség akar lenni?

Pomaz. Fdó B. D. A görög-keletiek tünneperre vonatkozó helyreigazítást köszönettel vettük. Örvendünk, hogy lapunknak még mellékrövidítési is ilyen beható figyelemmel részesei.

J. K. „Repülj feckém” nem eléggé sikerült a dal négy sorából a románcot megalkotni, bár látszik, hogy jó helyt kereskedett. Más kísérlet tán jobban fog sikerülni.

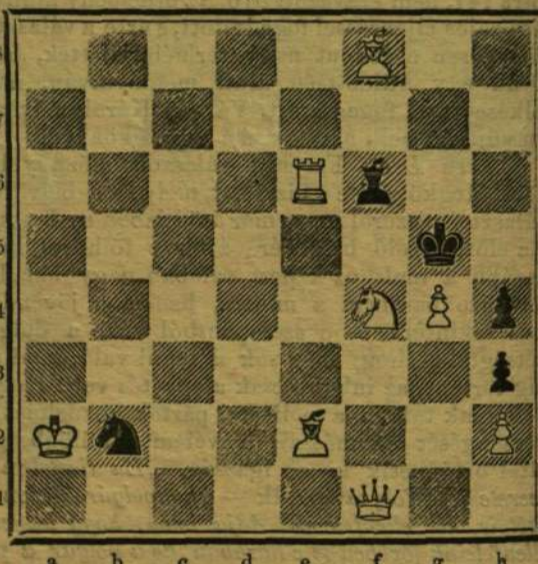
Oh mily holdog... csak a közepszerűség színvonaláig emelkedik, melyről többet nem mondhatni, mint hogy „sem nem rossz és sem nem jó” — közölni hát nem való.

SAKKJÁTÉK

656-ik sz. f. — Healey F.től

(Londonban.)

Sétet.

Világos.

Világos indul s a másodlik lépésre mattot mond.

A 651-ik számú feladvány megfejtése.

(Cheney M.-tól New-Yorkban.)

Vil.

1. Vg1-g8 . . . . . K tetsz. szer.

2. V mattot ad.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József. — Miskolcon: Czenthé József. — Gelsen: Glesinger Zsigmond. — Keszeken: Galambos László. — Jászakútrán: Galambos István. — Karczagon: Kaocs Lajos. — Homonnán: Farkas Bertalan. — N.-Szalontán: Kovács Albert. — Pesten: Schwartz G. — Budán: Tarajassy Sándor és Magyar Antal. — A pesti sakk-kör.

Melléklet: Előfizetési felhívás, az „Uj-Regelő” 1872. II. kiadványára.

TARTALOM.

Bacsányi Jánosné (arczkép). — Kis leányom sirja. — Egy képviselő-választás Angliában (folyt.). — Bacsányi-pár sirja Linzben. — A fővárosi Duna-szabályozás, II. (képpel). — Milyen a föld belseje. — A nyiregházi népelethöz hasonlított ével ezeltől és most. — Egy magyar tengerész naplójából, IV. — Spanyolországi képek (képpel). — Egy-veleg. — Tarhaz: A választások Buda-Pesten. — Irodalom és művészet. — Központozatok, egyletek. — Mi újság? — Megválasztott képviselők. — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti-naptár.

Feloldó szerkesztő: Nagy Miklós. (L. magyar-utca 21. sz.)

HIRDETÉSEK.

Megrendelhető az alólírt kiadó-hivatalnál. Kossuth Lajos tisztelőinek ajánlva! Kossuth Lajos és Ihász gyönyörűen és meglepően talált arcképe. Ára 2 forint. Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten, egyetem-utca 4-ik sz. a., 1-ső emelet.

ÓVÁS.

Mint hogy én, az itt oldalt látható Wheeler és Wilson varrógépek Manufacturing Compagnie New-Yorkban féle véd-márkot, mint magyarországi képviselő a magas kir. magyar kereskedelmi miniszteriumnál, valamint a pestbudai kereskedelmi kamránál belajstromoztatam, bator vagyok a t. cz. közönséget arra figyelmeztetni, hogy csak azon varrógépek, melyek ezen véd-márkot magukon hordják, valódiak. — s fel vagyok jogosítva mindazon, a „Wheeler és Wilson Compagnie” czég vagy bélyeggel hamisított utaztatkat a törvény védelme alatt lefoglatni. 1289 (5-34)

OHM C. O., Pesten, József-ter 15. szám alatt. Egyidejűleg képviselője a Grover és Baker Bostonban, — a Lamb-féle fagon kötőgépeknek U. St. New-York, s a Rudolf-féle szab. keztü-varrógépeknek. Kézi varrógépeknek lábitó-árványtal vagy anélkül 30 frton kezdve s feljebb.

Walser Ferenc gép- és tüzelő-szerek gyára, harang- és érc-öntője. Pesten, a király-utca végén, a polg. fővölgy-déval szemben — ajánlja a t. közönségnek mindenemü tüzelő- és kerti feckendőt, szivattyút és kut-csőveit; valamint új szerkesztett öntő-észközöket s mindenféle csőveit és tüzelő készleteit is. 1233 (14-24)

Loeréjü oszlop-cséplőgépek, valamint egyéb gazdasági eszközök raktára. Alulírott közhírre teszem, miszerint nálam a külföldi leghíreseb gyárak által készített loeréjü cséplőgépek, — melyek egyszerűségük, könnyűségük s olcsó árunknál fogva legjobban ajánlhatnak — folyton készletben tartanak. Ezen gépek két erős vagy három gyengébb ló által hajthatók s naponta 150 nagy keresztet csépelnek, egyszerűsége miatt a szalmát hátulról kirázván, semmiféle toklaszt hátra nem hagynak. Meghatározott árak loco Ó-Becsen 140 ftrtól 600-ig; 6 loeréjü, szállítható, tisztító-gépezettel, melynél a gabona rostáltn kijön, 1850 ftr. Minden raktáron eladott gép előbb összeállítatik s értök egy évi kezesség vállaltatik, kivéven azon eshető hibákat, melyek vizgáztatlanságból eredhetnek. Nemkülönbön kaphatók kitünő szerkesztett cséplőboronák, párja 31 ftr. Kovácsolt vaskék 17-18 ftr., ehhez taligák 12 ftr. — Ujjab minőségű kukorica-morzsoló-gép 52 ftr. — Kézi szecskavágók 50-80 ftr. — Loeréjü szecskavágó 120-220 ftrig. — Fafűrészlök 2 loerőre alkalmazhatók, melyek naponta 12 öl fát vághatnak, 150 ftr. Raktáram létezik saját hássammal Ó-Becsen, s hol is nevezett gépek megtekinthetők. Krwarics Hugó, gazdaság és gazdasági gépezetek raktára. 1301 (6-9)

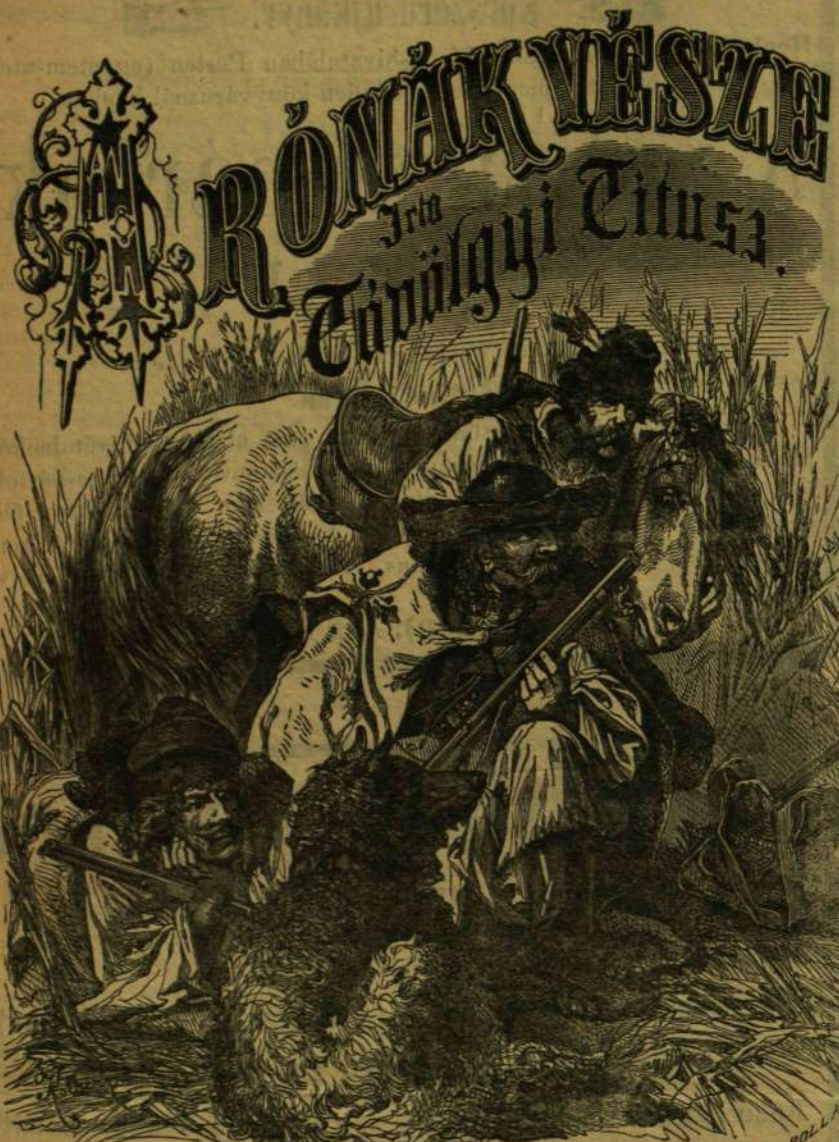
Korszerű újkönyv. Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4-ik szám alatt), megjelent és minden könyvtárban kapható: A politikai pártok. Bluntschli J. K. után fordította és jegyzetekkel kísérte Ballagi Géza. Tartalom: I. Mit értünk politikai párt alatt? A hivatalnokok pártállása, Faksió. II. A pártok nevei. Pártnevek. Felemez-pártok. III. Az ultramontán párt. IV. Stahl pártelmélete. V. A Rohmer-féle pártelmélet. VI. A radikalizmus. VII. A liberalizmus. VIII. A konzervativizmus. IX. Az abszolutizmus. X. A politikai lélektan alapelvei általában. (8-rét, 200 lap). Ára 1 ft. 50 kr.

Vidats István gépgyára Pesten, kétnyul-utca 8. sz. ajánlja a t. gazdaság urak becses figyelmébe legjobb szerkesztői világhírű Vidats-ekéit, állítható taligáit, szecskavágóit, darálóit, Cséplőgépeit gőz- és loerőre, Kukorica-morzsolóit, gép-szóna-gereblyéit és VIDATS-rostait s kitünő borsajtóit stb. Biztos kútfőből tudomásunkra esvén, mikép találkoznak külföldi gyárak, melyek gyárunk készítményeit, a Vidats-ekéket utáncsináltatni s a Vidats nevet is az így utáncsinált ekékre hamisan rányomtatni szabadnak tartják. 1280 (12-12) Ezen jogtalan és méltánytalan, de e mellett ránk nézve káros eljárás ellen midőn ezennel határozottan tiltakozni kötelességünknek tartanók, egyszerűsége figyelmeztetjük tisztelt gazdszainkat, kik gyárunkat megrendeléseikkel megtisztelni méltóztatnak, és azokat, kik gyárunk készítményeinek elárúsításával foglalkozni óhajtanának, miszerint megrendeléseiket ezentul a hamis ekékkel megcsalás kikerülése tekintetéből közvetlenül gyárunkban Pesten, 2 nyul-utca 8. sz. megtenni sziveskedjenek. Képes árjegyzékeket kívánatra bérmentesen küldünk.

Két fontos új könyv. Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten, (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárban kapható: Magyar alkotmány- és jogtörténelem. Hajnik Imre. 1. füzet. Bevezetés a magyar alkotmány- és jogtörténelembe. (8-rét, 38 lap) füze . . . . . 40 kr. 2. füzet. Az ós magyar nemzeti szervezet és ennek előzményei hazánkban. (8-rét, 46 lap) füze . . . . . 40 kr. 3. füzet. A szent István-féle alkotmány. Első rész: Alkuklás és virágzás korszak. (8-rét, 112 lap) füze . . . . . 1 ft. 10 kr. 4. füzet. A szent István-féle alkotmány. Második rész: Hanyatlási korszak. (8-rét, 80 lap) füze . . . . . 80 kr. 5. füzet. A magyar jogélet az Árpádok alatt. (8-rét, 112 l.) füze 1 ft. 10 kr. Kautz Gyula. A pénzügytan rendszere. A m. tud. akadémia által Marczibányi-díjjal koszorúzott dolgozat kézikönyvül fötanodai- és magánhasznalatra. Második, átdolgozott és tökélyesített kiadás. (Nagy 8-rét, XII., 267 l.) Ára füze 2 ft.

HETI-NAPTÁR. Table with columns for dates (23-29), days of the week, and religious observances (Katholikus és protestans naptár, Görög-orosz naptár, Izraeliták naptára, N a p, H o l d).

Korszerű könyvek.
Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4-ik szám alatt), megjelentek és minden könyvárusnál kaphatók:

RÓNÁK VÉSZE
Jóh. Tóvölgyi Titusz.

Vázlatok a betyáréletből
összefüggésben a szegedi bünkrónikával.

- Tartalom:**
1. A gyermek.
  2. A gulyások.
  3. A betyárok.
  4. Az orgazda.
  5. A pandur.
  6. A kitanultság.
  7. Az idegen kéz.
  8. A szerető szív.
  9. A részeg ökle.
  10. Az igazságos Isten.
  11. Ember határoz.
  12. Isten végez.
  13. A vadászok.
  14. A násznép reggele.
  15. Az uri társaság visszatérése.
  16. A férj ebredése.
  17. A nő ebredése.
  18. A férj.
  19. A váltság díja.
  20. Samu és a felesége.
  21. Egy vén asszony.
  22. Maris a dolgozhoz fog.
  23. A vérdíj egyik fele.
  24. A bűnös fiu, és az apai szív.
  25. Az események egy pont felé tartanak.
  26. Harcz a betyárokkal.
  27. Maris néni neki gyullad.
  28. A szembeütés.
  29. A vallatás.
  30. A vérdíj másik fele.
  31. Az értekezés.
  32. A statarium.
  33. A végrendelet.
  34. Az ügyvéd.

Számos képpel díszített. 8-rét, 224 lap. — Ára 1 ft. 20 kr.

Tóvölgyi Titusz.
Tavaszi levelek.
Beszélyek.
Tartalom: A vas ember. (Beszély.) A haszonbérlok. (Beszély.) A paradói kápolna. (Beszélyke.)
Második kiadás. — Ára 1 forint.

Tóvölgyi Titusz.
A szivek világa.
Beszélyek.
2 kötet. — Ára 2 forint 40 krajczár.

Tóvölgyi Titusz.
Az ezüst vitéz.
Regény a tatárpusztítás idejéből.
Négy kötet. — Ára füzve 4 ft.

Tóvölgyi Titusz.
Az anyák büne.
Regény.
Négy kötet. — Ára füzve 3 forint.

Legújabb könyvek
melyek Heckenast Gusztáv könyvkiadó által legújabb időben kiadó-hivatalában (Pest, egyetem-utca 4-dik szám) úgy mint minden könyvárusnál kaphatók:

Gr. Széchenyi István
fennmaradt **munkái.**
saját kézírataiból.
I. Hunnia. II. A buda-pesti lánchíd története. — A közlekedési bizottmány alakulása.
(Nyolczadrét, 246 és 264 lap) füzve 3 forint.

Regierung und Opposition.
Ein Beitrag zur Charakteristik der ungarischen Reichstags-Majorität.
(Oktav, 82 Seiten) geheftet 60 Kreuzer.

Gyógyszereszi gyakornoknak
kerestetik egy 4-6 gimnáziumi osztályt végzett fiatal ember, 3 évre minden fizetés nélkül **Jólsvá-ra** (Gömörmegyében).
1815 (8-3)
Maléter Albert, gyógyszerész.

A magyar általános földhitelrészvény-társulat (befizetett alaptőke tíz millió frt.)
5¹/₂ és 6⁰/₁₀-os záloglevelei,
melyek egy biztosságuk, mint kamatozásuk tekintetében a legelőnyösebb tőkehelyezésre alkalmasak, a napi árfolyam szerint kaphatók:
Pesten: a társulat főpénztáráról (Thonet-udvar):
Wahrman és fia czégnél (Deák-utca);
A magyar részámítoló- és váltó-banknál (ezelőtt Malvieux C. J.);
A pesti banknál: — a franco-magyar bank váltóüzletében
Glatz, Holzwarth és Schubert uraknál (József-tér) és
és Fuchs J. udv. pénzváltó urnál, Deák Ferencz-utca, valamint az összes vidéki takarékpénztárnál és bankoknál, melyek a fentnevezett értékpapírokra megrendeléseket elfogadnak.
1816 (2-4)

Löwinger A. és Társa
papir-kereskedése
Pesten, hatvani-utca 6. sz., a „tanulóhoz“
ajánlja a következő alkalmi cikkeket:
Levélpapírok.
100 db. nével dombornyomat 50 kr.
100 levél és 100 boríték dombornyomattal 1 ft., 1 ft. 20 kr.
100 db. monogrammal színnyomattal 1 ft. 40 kr., 1 ft. 80 kr., 2 ft. 50 kr.
100 levél és 100 boríték, mindkettő monogrammal 2 ft. 80 kr., 3 ft. 50 kr.
100 levél özéggel, fekete nyomat 80 kr., 1 ft. 20 kr.
100 levél és borítékhoz díszes doboz adatik.
1 rizsma, 960 levél negyedrében, czéggel fekete nyomat 7, 8, 12 ft.
1000 boríték csöpű papírból, negyedré a czéggel fekete nyomatban 5, 6 ft.
Látogató-jegyek
à la Minute.
Színes nyomatban 100 db. finom fehér bristolpapír 50 kr.
100 db. finom színes karton 80 kr.
100 db. finom francia félfényű papíron 1 ft.
100 db. könyvmatu finom kettősfényű vagy bristol papíron 90 kr.
Minden további sor 10 krral több.
Levélpecsét-bélyegek.
1000 db. arannyomatu 2 ft. 50 kr.
1000 » veres 2 ft. 75 kr.
1000 » domborbetűkkel két színben 3 ft. 75 kr.
Minden további ezer 50 krral olcsóbb.
Nagy választék mindenféle üzleti, jegyzéki és másoló könyvekben. — Nyomdalmunkak megrendelés szerint a lehető legelősebb áron. — Levélbeli megrendelések utánvétel mellett teljesíthetnek.
A fent elősorolt mennyiségekben kívül — kevesebb nem rendelhető meg. 1284 (4-4)

1298 **Dr. Pattison** (7-7)
köszvényváltója,
a legjobbnak elismert gyógyszer a köszvény s csúzok minden nemei ellen, u. m.: arcz-, mell-, torok- és fogfájdalmak; továbbá fej-, kéz- és térdköszvény, tagzsugats, hátgerincz és agyek stb. fájdalmak ellen. — Egy csomag ára 70 kr., félcsomag 40 kr., és kapható Pesten: **Török József** gyógyszerésznél, király-utca 7-dik sz. alatt; Aradon: **Bokor Antal** gyógyszerész; Pozsonyban: **Henricl F.** gyógyszer. uraknál.

Csak alapos gyógyítás biztosít utóbajok ellen.
Titkos betegségeket, s tehetetlenséget, elgyengült férfierőt,
gyakori magömlések, sőt a végképeni tehetetlenséget katonai és polgári körökben sikerrel használt egyszerű módszerrel anélkül hogy a beteg hivatalában vagy életmódjában gátolatnak, minden igató szer nélkül bámulatos gyorsan és alaposan (sz. ujonnan keletkezett) 48 óra alatt) gyógyítja **Wells J.** gyak. orvos és szülész, az itteni os. kir. garnizon főkorházban kiszolgált ostromlóorvos, s m. kir. természetudományi társulatrendes tagja minden alkalmatossággal egy a titoktartás, mint a gyógyszerelőkhoz jól beosztott rendelő-intezetekben Pest, Sebestyén-tér 4-dik szám 1-ső emelet. (s. „2 huszárhoz“ címzett kávéház felett), naponként reggel 7 órástól 10-ig és délután 1-4 óráig.
Férdek és hölgyek részére külön-külön várószoba van
Díjjal ellátott levelekre leggyorsabban válasz, és kívánatra gyógyszerrel is gondoskodik. 1277 (8-12)

26-ik szám. Tizenkilencedik évfolyam.
Pest, június 30-án 1872.
Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikal Ujdonságok együtt: Egész évre 10 frt. — Fél évre 5 frt.
Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. — Csupán Politikal Ujdonságok: Egész évre 5 frt. — Fél évre 2 frt. 50 kr.
Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikal Ujdonságokk illetleg: Egy négyzet hasábrött petit sor, vagy annak helye, egyszeri ígatásnál 10 krajczárba; háromszori vagy többeszeri ígatásnál csak 7 krajczárba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Ooppelk Alajos, Wollzeile Nr. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzeile Nr. 9. — Bélyeg-díj, külön minden ígatás után 30 krajczár.

Hunfalvy János.
Hazai tudományosságunk egyik legkínőbb képviselőjének, kivel a külföld előtt is már több ízben becsületet vallottunk, Hunfalvy Jánosnak arczképét s életrajzát mutatjuk be olvasóinknak, kik öt kétségkívül régóta nélkülözik már a hazai jelességek ama képcsarnokában, melylyel a „Vasárnapi Ujság“ el nem fárad kedveskedni közönségének. De inkább akarjuk, hogy arczképeinkre azt kérdezze az olvasó: miért ily későn, mint azt: miért még ily korán?
Hunfalvy János született Nagy-Szálók szepesmegyei németajku faluban a Tátra magas ormainak tövében, 1820. jun. 20-dikán. Első oktatását a helybeli elemi iskolában nyerte. Atyja, noha egyszerű földmives volt, gondosan ügyelt nevelésére, gyakorolgatta a helyesírásban, számtanban stb. Ő, t. i.: noha felsőbb iskolába soha sem járt vala, mégis a megyei urakkal, mint falusi előjáró s egyéb minőségben gyakran érintkezett s velők társalognván, a latin nyelvet is megtanulta. Nagy-Szálók, a gróf Csáky-család egyik birtoka levén, bizonyos sérelmek miatt pört folytatott az urasággal s Hunfalvy atyja e pör ügyében többször járt Budán József nádornál, sőt Bécsben a királynál is. Világót látott ember volt, s tudott sokat beszélni a világról gyermekeinek. Ekkor még nagy bátorság kellett, kivált egyszerű földművelőben, ily utazásokhoz, de ő sem a földesúrtól, sem a megyei uraktól nem félt. Végre isjegyzéség jött létre, melynél fogva a helység 72,000 pengő frtort megváltá magát az uraságtól, akkor, t. i. az 1835-iki törvény előtt, még csak bizonyos időre, mi azután örökös váltsággá lett.
Nagyobbik fia már a tudós iskolát Késmárkon elvégezte volt, midőn János fia az elemi iskolát bevégezte. Jánost atyja valami mesterségre akarta adni, de a falusi iskola közzvizsgálata után Schneider volt hires

és kásmárki jogtanár s a helybeli evangélikus és katolikus papok rábírták az atyát, hogy Jánost is Késmárkra küldje a tudós iskolába. János tehát 12 éves korában Késmárkra került s ott az akkori beosztás szerint az első s második grammatikai osztályt s az első syntaxist végezte, a tanárok mindjárt az első évi vizsgálaton nyilvánosan megdicsérték, s általában minden tanulmányból „eminentiát“ kapott. Azután Miskolczra került, hol az evang. gimnáziumban Némethy Pál tanár alatt a második syntaxist s a rhetorikát végezte. A Miskolczon töltött három

de azután leginkább magán szorgalommal tanulta, mert az Miskolczon nem adatott elő. Ugyancsak már Késmárkon a maga szorgalmából a francia és angol nyelvet is kezdé tanulni, s annyira vitte, hogy Miskolczon a francia nyelvből már leczkét is adott.
Miskolczról Éperjesre ment s ott a bölcsészeti, jogi és theologiai tanfolyamokat végezte el; az utóbbit már mint magántanuló, mert 1840-ben gróf Dessewffy Egied nevelőjévé lett, s így nem járhatott többé iskolába. Gr. Dessewffy házában alkalmá volt gr. Dessewffy Józseffel, gr. Dessewffy Ferenczel, gr. Haller Ferenczel stb. megismerkednie; továbbá Pulszky Ferenczel is, kinek könyvtárából néhány becses könyvet kapott, melyek nagy befolyást gyakoroltak fejlődésére. Különösen történelmi munkákkal foglalkozott, Menou Egyiptomot tárgyazó munkájával, Gibbonnal, Heerenel stb. A történelmi tanulmányok mellett élénken érdeklődött a politika iránt is s szabad eszmékkel telve, sokat vitatkozott a konzervatív érzelmű grófokkal. Eljárogatott a megyei gyűlésekre is, hol akkor a vegyes házasságok kérdése volt napirenden, bámulta Ujházy László szabadszelleme szónoklatait. Gróf Dessewffy anyja csak a telet tölté Eperjesen, a nyarat ellenben Borsodban Vattán. Hunfalvy itt Szemere Bertalan, Nagy Gedeon akkori borsodi alispánnal ismerkedett meg s az utóbbinál ügyvédi gyakorlaton is volt, bár csak melleseleg.
Négy évet töltvén gróf Dessewffy házában, s ez alatt az eperjesi rabbitól a héber nyelvet is megtanulván, a protestáns theologiai vizsgát (can-

HUNFALVY JÁNOS.

tudicumot) tette le József superintendensnél, s ezzel 1845-ben Németszázba ment, hol a nyári szünidő alatt Greguss Ágosttal együtt bejárta a Harz vidékét, Westfáliát s a Rajna-vidéket, azután félétvet a berlini egyetemen töltött, leginkább politikai és